

מ"ת 886/02/22 - מדינת ישראל נגד פאיז אלעביד (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 886-02-22 מדינת ישראל נ' אלעביד(עציר)
תיק חיצוני: 454/2022

בפני	כבוד השופט ניצן סילמן
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	פאיז אלעביד (עציר)

החלטה

1. בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים כנגדו. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת שוד בנסיבות מחמירות.
2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 14/1/22 שדד המשיב באמצעות סכין או חפץ הנחזה לסכין את המתלונן, נטל ממנו את הטלפון הנייד וברח מהמקום.
3. אין מחלוקת בדבר קיום ראיות לכאורה; עניינו של המשיב הופנה לשירות המבחן.
4. בתסקיר הראשון 23/2/22- מצא שירות המבחן, כי מדובר במשיב בעל מסוכנות גבוהה, אשר בשלב זה אין לו כוחות להירתם להליך גמילה. ההמלצה הייתה שלילית.
5. ביום 2/5/22 התקבל תסקיר משלים, בו לראשונה חל שינוי בעמדות המשיב. גם שירות המבחן התרשם, שהמשיב מגלה מוטיבציה ראשונית ומביע הבנה ורצון לעבור הליך טיפולי ארוך טווח. שירות המבחן התרשם, כי נוכח גילו הצעיר יחסית של המשיב והמוטיבציה כיום, עולים סיכויי ההצלחה של הטיפול וכי בפועל המשיב פיזית אינו משתמש בחומרים משני תודעה, מזה מספר חודשים. שירות המבחן הוסיף, כי בהליך טיפולי יש לספק מענה לרמת הסיכון הנשקפת מהמשיב.
6. על יסוד תסקיר זה, ביום 26/5/22 הופנה המשיב לבדיקות והתאמות נוספות ולקביעת ריאיון בקהילת "מלכישוע".
7. ביום 20/6/22 הודיע שירות המבחן, כי המשיב עבר את הליכי הריאיון ונמצא מתאים לקליטה; נתבקשה דחייה על מנת לברר מועדי קליטה אפשריים וכן להסדיר דברים טכניים. שירות המבחן ציין, כי התרשם מרצון משמעותי מצד המשיב לשינוי בחייו.
8. בתסקיר אחרון מיום 27/6/22 המליץ שירות המבחן על שילוב המשיב בקהילת "מלכישוע", בהליכי טיפול כבר מסגרת תיק המעצר.

9. כאן המקום לציין כי היום, 29/6/22 הורשע המשיב על בסיס כתב האישום כמו שהוא.
10. היום שמעתי את דודתו המשיב, שעשתה עלי רושם אמין ולימדה כי יכולה לשמש כערבה מגבה; במקביל, נשמעו טיעוני הצדדים.
11. ב"כ המבקשת הטעימה כי המשיב אינו עונה על מלוא התנאים בהלכת בש"פ 1981/11 **סוויסה נ' מדינת ישראל**; מעצר המשיב לא קטע הליכי גמילה; מסוכנות המשיב הפכה להיות קונקרטית עם הרשעתו; מקומם של הליכי גמילה בשלב גזירת הדין. ב"כ המשיב הפנה להמלצות החוזרות ונשנות של שירות המבחן.
12. שקלתי הדברים בזהירות. המקרה אינו פשוט; סופו של דבר לדידי, מניעת הפנית המשיב להליכי גמילה לעת זו, תהיה החמצת הזדמנות.
13. ראשית- המלצות התסקירים לשילוב בחלופה טיפולית היו חיוביות; גם אם מעמד ההמלצה אינו כשל המלצה שלילית, עדיין יש משקל מהותי להתרשמות שירות המבחן בשקילת חלופה, במיוחד בחלופה טיפולית.
14. שנית- לא ניתן להתעלם מכך שמדובר במשיב שעברו אומנם מכביד, אך המשיב נטל אחריות על עבר זה, וניתן לראות כי העבר נסב סביב נושא הסמים והצורך בהשגתם- וגם בכך טעם מהותי בהעדפת שיקולי שיקום (ראה למשל ע"פ 3673/15 **פלוני נ' מ"י** לעניין זה).
15. שלישית- מדובר במי הסובל מהפרעות קשה וריכוז, היה מטופל ארוכות בנושא זה (עמ' 2 פסקה ראשונה לתסקיר הראשון).
16. רביעית- המשיב נטל אחריות בתיק העיקרי. קיים חיסכון מהותי בזמן.
17. חמישית- המבקש עצור כ- 4 חודשים; מעצרו נתפס כמרתיע; ראה לעניין זה בש"פ 11163/08 **מ"י נ' סל**.
18. שישית- העובדה כי מאז מאי ממליצים התסקירים על שילוב בחלופה טיפולית, העובדה כי המשיב דבק ברצונו לפנות להליכי גמילה מהלך כל אותם חודשים, אומרת דרשני.
19. אשר לתנאי הלכת בש"פ 1981/11 **מ"י נ' סוויסה**, אכן, אין המדובר במי שהיה מצוי בהליך גמילה ממש ערב מעצרו; עם זאת המשיב מכיר בכך כי הסמים הם שהביאוהו להתנהגות השולית, ולפחות להתרשמות שירות המבחן, עבר כבר ניקיון פיזי במסגרת מעצרו. אמנם, התנאי הראשון כלשונו אינו מתקיים, יחד עם זאת- גם כאן ניתן למצוא חריגים. אתחיל בתנאים השני והשלישי של חריגי הלכת סוויסה ואשוב לתנאי הראשון
20. לגבי פוטנציאל הצלחת הליך הגמילה- אין לי אלא להפנות לאמירות בתסקירים לגבי ההתרשמות מהמשיב כמי שקיימים לו סיכויי הצלחה ניכרים, נוכח גילו הצעיר והמוטיבציה שהוא מגלה. רושם זה חזר על עצמו מאז מאי ועד ההמלצה האחרונה.
21. עוד אציין כי מדובר במי שכבר חווה תסמיני גמילה (ראה מצב המשיב במעצר- תסקיר ראשון), ומצבו לעת זו התייצב.
22. אשר ליכולת החלופה להקנות המסוכנות- גם כאן ניתן להפנות לכך כי שירות המבחן ציין הדבר **במפורש בתסקיר**

מיום 2/5/22, כי יש בחלופה להקחות מסוכנות, ולמעשה הבהיר כי מיקוד הסיכון המשיב נובע מתלותו בסמים (ומשכך עקירת התלות תעקר הסיכון); שירות המבחן מצא כי נסיבות חיי המשיב הביאו לתלות בסמים וזו הביאה לרמת הסיכון; הניסיון לגדוע מעגל שוטה זה מחייב הליך טיפולי ולטעמי הפרוגנוזה מתאימה .

23. דגש ראיתי לשים לכך שהמשיב גילה אמפטיה כלפי המתלונן (ראה תסקיר ראשון, עמ' 2, פסקה אחרונה).

24. זאת ועוד- קיימים לא מעט מקרים בפסיקה בהם סבר כב' בית המשפט העליון כי די בהתקיימות שניים משלושת התנאים- על מנת לאפשר לשלב נאשם בהליכי גמילה גם בשלב המעצר; ראה למשל- בש"פ 32/12 **פלוני נ' מ"י**; בש"פ 4036/15 **ישראלי נ' מדינת ישראל** ("החריג דנן יחול אם התקיימו שניים משלושת התנאים המצטברים הבאים....").

25. מקרה והמדובר ברצון כן ואמיתי להיגמל, יש לשקול בחיוב שחרור נאשם, גם אם רצון הנאשם בחלקו נובע מרצונו להשתחרר מהמעצר (בש"פ 8791/10 **לוי נ' מ"י**).

26. במיוחד אמורים הדברים מקום בו נסיבות החיים אינן פשוטות. במצב זה הגמשת כללי הלכת סויסה (לרבות באי קיום התנאי הראשון) מתבקשת. אין לי אלא להפנות **לכתוב** בבש"פ 1152/17 **מולה דרבה נ' מ"י**:

"...אני סבורה שהיחוד במקרה זה נובע מכך שלא זו בלבד שמדובר באדם הנמצא בתחילת חייו, אלא גם שעד כה הזדמנויות החיים שעמדו לרשותו, ובכללן יכולתו לצפות לתמיכה משפחתית, היו תמיד דלות. כפי שצינתי בעבר, ראוי גם במקרה זה שלא לנעול את השער דווקא כאשר "שערי התקווה... מאיימים להיסגר" (ראו: בש"פ 3292/14 **ציבר נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (20.5.2014)). נסיבות חיים אלה מעצימות את ההצדקה לעשות כל מאמץ למיצוי הפוטנציאל השיקומי של העורר, אשר במשך כל חייו נעדר דמות הורית שיכלה להכווין אותו ולהציב עבורו גבולות.

הפוטנציאל השיקומי המשמעותי של העורר לא נעלם גם מעיני שירות המבחן, אשר מצא את העורר כמתאים לתכנית טיפולית ואף אישר את המתווה הכללי שלה. כפי שנקבע בעבר, "דרך המלך, בבחינת תנאי יסודי למתן צו מבחן לטיפול גמילה, היא המלצת שירות מבחן, שהוא הגוף המקצועי המרכז את המידע הנדרש לקבלת החלטה אם הנאשם מתאים לעבור טיפול גמילה" (ראו: עניין סויסה, בעמ' 115).

על רקע זה, אם בעת הנוכחית הצליח העורר לגייס עצמו לתהליך של גמילה שלו נמצא מתאים - הרי שבהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה, שהרי לצד האינטרס להגן על הציבור מפני מבצעי עבירות ניצב גם האינטרס הציבורי בשיקום עבריינים (ראו: ע"פ 2420/15 **אבטליון נ' מדינת ישראל**, פסקה 19 (29.11.2015); ע"פ 4503/16 **אבו שנדי נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (9.6.2016)).

27. **מדובר במשיב אשר עת היה כבן שנה נרצח אביו. אמו בחרה לקרוא לו בשם אביו. המשיב נשלח לפנימייה בגיל צעיר. גם נסיבות לא פשוטות אלו, מצדיקות ולו הגמשת כללי חריגי הלכת סויסה, ומקל וחומר כשבצד הנסיבות הללו קיים גם נושא רפואי-פיזי.**

28. ראה האמירות בבש"פ 4336/19 **ביאדגלין** (יש לשקול שיקולים גם לבר הלכת סויסה); ראה גם בש"פ 4930/20 (החמצת הזדמנות לערוך שינוי), בש"פ 4950/20 **אלחמידי נ' מ"י**.

29. עוד אציין כי ייחוד המקרה דנן בא לכדי ביטוי **עת מהלך תקופה ממושכת, לאורך כלל התסקירים מקפיד המשיב להבהיר כי זהו רצונו, ואין בכוונתו להציע חלופה גרידא.**
30. לשחרור להליכי גמילה וטיפול במקרה של שוד, גם עם עבר מכביד ומאסר מותנה- ראה בש"פ 4108/09 **סולומון וונדמגין נ' מדינת ישראל**; להגמשת תנאי הלכת סוויסה גם לאחר שנאשם ריצה מאסר, ומואשם בעבירת שוד- ראה בש"פ 8168/17 **קרקני נ' מדינת ישראל**; ראה גם בש"פ 6990/08 **גיטנס נ' מדינת ישראל**, בכל הנוגע ליצירת ציפיה לאחר תסקיר.
31. ראה במיוחד בש"פ 3292/14 **ציבר נ' מ"י** גם כן בעבירת שוד (התחשבות בנסיבות חיים); בש"פ 4336/19 **ביאדגלין נ' מ"י** - שוב התחשבות בנסיבות חיים; ראה גם מ"ת (מר') 20489-04-15; מ"ת (י-ם) 1556-02-17; מ"ת (י-ם) 10131-04-18; מ"ת (חי') 54384-02-15.
32. עוד אפנה למאמר "**שחרור בערובה לחלופת מעצר טיפולית: החריג שהפך לכלל**" הסניגור, 290, עמ' 4.
33. ראה גם בש"פ 8168/17 **קרקני נ' מ"י** ("כל הליך מעצר הוא עניין לתפירה ידנית", ומשמעות תסקירים), ומהעת האחרונה ממש- בש"פ 8098/21 **בוהדנה נ' מדינת ישראל**- שילוב שיקולים כמצדיק הפניה לגמילה.
34. גם הכרת המשיב בנזק שגרמו הסמים לתא המשפחתי הגרעיני שלו, (כעולה מהתסקירים) מעלה סיכויי הפרוגנוזה. עוד אציין, כי גם אנוכי וגם שירות המבחן התרשמנו, כי לערבה המגבה איכות טובה והיא יכולה לעצמה לסייע בהקיית המסוכנות (תסקיר מיום 2.5.22).
35. סופו של יום, רואה אני לאמץ ההמלצה ולהורות כדלקמן:-
36. דודת המשיב תשמש כערב מגבה, כאמור בפרוטוקול הדיון מהיום.
37. **החל מיום 7/07/22 ישולב המבקש בקהילת מלכישוע**, וישהה בה בתנאי המקום בקהילה, עד תום ההליכים כנגדו; המשיב יחתום על התחייבות בגובה 20,000 ₪ להבטחת שמירת תנאי המקום הנ"ל וקיום הוראות גורמי הטיפול; מובהר לקהילת מלכישוע כי בכל מקרה של הפרת תנאים, יציאה משטח הקהילה, התנהגות אלימה, יש לדווח מיידית למשטרת ישראל ולבית המשפט; מובהר למשיב כי הפרה תביא להשמטתו מאחורי סורג ובריח; הערב המגבה לא מיועד לשמש כחלופה אלא לדאוג להעברת המשיב לגורמי אכיפה.
38. 5129371ב"כ המשיב יוודא כי המשיב יקיים תנאי הקליטה כאמור בתסקיר ;
39. **54678313השב"ס יעביר המשיב דלת לדלת לקהילת מלכישוע ביום 7/07/22 לא יאוחר משעה 11:00**; ניתן צו פיקוח מעצרים לטובת שירות המבחן למשך 6 חודשים; שירות המבחן יגיש עדכון תוך 30 ימים ממועד הקליטה לגבי קליטת המשיב בקהילת מלכישוע.
40. **להעביר לשב"ס (יש לוודא קיום התנאים!)**, לקהילת מלכישוע, לשירות המבחן ולצדדים.
41. **המאשימה תודיע עמדתה עד ליום 4/07/22 בבוקר על מנת שהמשיב יוכל להיערך כדבעי.**

ניתנה היום, ל' סיוון תשפ"ב, 29 יוני 2022, בהעדר הצדדים.